

**ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการปรับตัวด้านการเงินของภาคครัวเรือนในเขต
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม**

**Factors Related to the Financial Adjustment Behavior of Household
Sector in Muang District, Maha Sarakham Province**

กอบชัย นิกอร์พิทยา¹ และ วุฒิพล ฉัตรจรัสกุล²

Kobchai Nikornpittaya¹ and Woothiphol Chatjaratkul²

Received	Reviewed	Revised	Accepted
07/05/2019	07/05/2019	25/05/2019	27/05/2019

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาพฤติกรรมการปรับตัวด้านการเงินของครัวเรือน และ (2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการปรับตัวด้านการเงินของภาคครัวเรือนภายใต้สถานการณ์ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยทำการศึกษาในเขตอำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นหัวหน้าครัวเรือนที่พักอาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม มีจำนวนทั้งสิ้น 400 คน เครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูลในครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยสถิติพื้นฐานและการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการปรับตัวด้านการเงินของครัวเรือน อยู่ในระดับปานกลาง อย่างไรก็ตามครัวเรือนส่วนใหญ่มีความต้องการด้านมีการส่งเสริมทักษะภาษาการสื่อสารกับประเทศในกลุ่มอาเซียนให้มากขึ้น ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการปรับตัวด้านการเงินของภาคครัวเรือนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และ ทักษะการคิดที่มีต่อการบริหารการเงิน โดยสมการที่ได้ตั้งกล่าวข้างต้น มีความสามารถในการพยากรณ์พฤติกรรมการปรับตัวด้านการเงิน ได้ถูกต้องร้อยละ 42.30

คำสำคัญ : การปรับตัวด้านการเงิน, ภาคครัวเรือน, ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

¹ อาจารย์ประจำสาขาวิชาการเงิน คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
Lecturer in Finance, Faculty of Management Science, Rajabhat Maha Sarakham University
Email : kobchai.nik@hotmail.com

² อาจารย์ประจำสาขาวิชานิเทศศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
Lecturer in Communication Arts, Faculty of Management Science, Rajabhat Maha Sarakham University
Email. : vutipol@hotmail.com

Abstract

This study aims : (1) to study the financial adjustment behavior of households, and (2) to study the factors related the financial adjustment behavior of households. This research was hold at Amphoe Mueang, Maha sarakham province. The sample was the head of household living in Amphoe Mueang, Maha sarakham province for 400 persons. The instrument was questionnaire. The data was analyzed by descriptive statistics and testing the hypothesis by multiple regression analysis.

The research results found that most households have financial adjustment behaviors was at moderate level, however they need to improve their language skills for communicating to ASEAN countries. And the factors related to the financial adjustment behavior were (1) the ASEAN Economic Community understanding and (2) the attitudes towards financial management, those variables could be able to predict financial adjustment behaviors was at 42.30%.

Keywords : Financial Adjustment, Household, ASEAN Economic Community

บทนำ

การประกาศรวมตัวกันของประเทศสมาชิกในภูมิภาคเอเชีย 10 ประเทศ ได้แก่ ไทย สิงคโปร์ อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ บรูไน เวียดนาม ลาว พม่า และกัมพูชา หรือที่เรียกว่าประชาคมอาเซียน (ASEAN Community : AC) ที่กำหนดเริ่มดำเนินการอย่างจริงจังในปี 2558 นั้น ประกอบด้วยเสาหลัก 3 เสา ได้แก่ ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Security Community : ASC) มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประชากรในภูมิภาคอยู่ร่วมกันอย่างสันติมีความปลอดภัยและมั่นคง ประชาคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community : ASCC) มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประชากรแต่ละประเทศอยู่ร่วมกันภายใต้แนวคิดสังคมที่เอื้ออาทร มีสวัสดิการทางสังคมที่ดีและมีความมั่นคงทางสังคม ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community : AEC) มุ่งให้เกิดการรวมตัวกันทางเศรษฐกิจและการอำนวยความสะดวกในการติดต่อค้าขายระหว่างกัน อันจะทำให้ภูมิภาคมีความเจริญมั่งคั่งและสามารถแข่งขันกับภูมิภาคอื่น ๆ ได้ เพื่อความอยู่ดีกินดีของประชากรในประเทศอาเซียน (Sirinan Kittisuksathit. 2012 : 1 และ Department of International Trade Negotiations, Ministry of Commerce (2013 : 8) เสาหลักทั้ง 3 เสามีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันและส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงมาอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบันโดยเฉพาะประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community) หรือที่เรียกกันย่อ ๆ ว่า AEC เป็นเสาหลักหนึ่งที่มีการกล่าวถึงกันมากเพราะเป็นประเด็นที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับความเป็นอยู่ของประชาชน อีกทั้งระบบเศรษฐกิจยังสามารถขึ้นนำทิศทางการเปลี่ยนแปลงในด้านอื่นได้ เช่น ด้านการเมืองและวัฒนธรรมได้ เป็นต้น (Paphaphat Akkarangkul. 2007 : 26)

Institutions Maintain Rajanupab, Ministry of the Interior (2011 : 11-13) ระบุว่าเป้าหมายสำคัญของการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน คือ การให้ประชากรของประเทศสมาชิกมีการ

ค้าขายระหว่างกันมากขึ้นและมีศักยภาพในการแข่งขันกับโลกภายนอกได้ โดยจะมีการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ การลงทุน เงินลงทุนและแรงงานฝีมืออย่างเสรีมากขึ้น ผู้บริโภคสามารถเลือกสรรสินค้าหรือ บริการได้อย่างหลากหลายภายในภูมิภาคและสามารถเดินทางไปมาหาสู่กันได้อย่างสะดวกและเสรีมากยิ่งขึ้น รวมทั้งมีการส่งเสริมการรวมกลุ่มสาขาสำคัญของอาเซียนให้เป็นรูปธรรม โดยได้กำหนดเวลาที่จะ ลดหรือยกเลิกอุปสรรคระหว่างกัน ทั้งนี้กำหนดให้ลดภาษีสินค้าเป็นร้อยละ 0 และลดหรือเลิกมาตรการ ที่มีใช้ภาษี เปิดเสรีการลงทุนและเปิดตลาดภาคบริการทั้งหมดภายในปี 2558 ตลอดจนให้ความสำคัญ กับประเด็นด้านนโยบายที่จะช่วยส่งเสริมการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ เช่น นโยบายการแข่งขัน การ คัดกรองผู้บริโภค สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์นโยบายภาษีและการพัฒนา โครงสร้างพื้นฐาน อันได้แก่ การเงิน การขนส่ง เทคโนโลยีสารสนเทศและพลังงาน นอกจากนี้ยังมีการ คาดการณ์จากผู้เกี่ยวข้องว่า ประเทศไทยมีแนวโน้มเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวและศูนย์กลางอาหาร โลก ในส่วนของอุตสาหกรรมการผลิตและการบริการบางประเภทจะขยายตัว เช่น การท่องเที่ยว การ คมนาคม การบริการสาธารณสุขและโลจิสติกส์ การจัดตั้งประชาคมอาเซียนในครั้งนี้ทำให้ทั้ง 10 ประเทศดังกล่าวได้รับผลกระทบอย่างแน่นอนจากการเปลี่ยนแปลงด้านการเมืองและความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม (Sirinan Kittisuksathit, 2012 : 1) โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเปลี่ยนแปลง โครงสร้างของระบบธุรกิจที่มีการทำธุรกรรมกับต่างประเทศเพิ่มขึ้น โครงสร้างการค้า การลงทุน การเงิน แรงงานเปลี่ยนไป การค้าตามแนวชายแดนสูงขึ้น วิธีการการค้าเปลี่ยนไป การใช้เงินตราของประเทศคู่ค้า ความสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างบุคคล ระหว่างประเทศเปลี่ยนไป

ปัญหาด้านการเงินส่วนใหญ่ที่มีการกล่าวถึงกันอย่างกว้างขวางคือ ปัญหาด้านการเงินของ ภาคอุตสาหกรรมของไทยตลอดจนอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) (Chiang Mai University, 2013 : 1-19) ซึ่งทุกภาคส่วนและภาครัฐให้ความสนใจอย่างมาก เนื่องจากความร่วมมือทาง เศรษฐกิจไม่สามารถที่จะดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ หากปราศจากความร่วมมือทางการเงิน อย่างไรก็ตาม ขนาดและระดับการพัฒนาทางการเงินของประเทศต่าง ๆ มีความแตกต่างกัน (โดยเฉพาะการพัฒนาใน ตลาดทุน) ประกอบกับภาคการเงินมีความอ่อนไหวต่อการเปลี่ยนแปลง ดังนั้น ความร่วมมือในภาคการเงิน ในเวลาที่ไม่เหมาะสม อาจก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อเสถียรภาพทางการเงินและเศรษฐกิจของแต่ละประเทศได้ (Poramete Vimolsiri, 2013 : 14) อย่างไรก็ตาม การเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของไทยนั้นควรเตรียมความ พร้อมในทุกมิติตั้งแต่ระดับบุคคล สังคมและประเทศเพราะในแต่ละมิติเป็นปัจจัยสำคัญที่มีความเชื่อมโยง สัมพันธ์กัน จากการประเมินความพร้อมของภาคประชาชนพบว่า ประชาชนมีความรู้เกี่ยวกับอาเซียนและ ผลกระทบยังมีน้อย ประชาชนยังไม่ตื่นตัว ไม่เข้าใจว่ามีผลกระทบต่อหน้าที่การงานอย่างไรบ้าง ไม่สนใจข่าว ในประเทศเพื่อนบ้าน ขาดทักษะด้านภาษา โดยสรุป ประชาชนคนไทยยังไม่เห็นประโยชน์และโอกาสใน ประเทศสมาชิกอื่น ๆ (Suthad Setboonsang, 2011 : 4, 13) หากประชาชนยังไม่มีควมตื่นตัวในเรื่อง AEC ย่อมทำให้การบรรลุเป้าหมายไปพร้อม ๆ กับประเทศในกลุ่มสมาชิก AEC อยู่ห่างไกลมากขึ้น Kriengsak Chareonwongsak (2008 : 1) ได้เสนอแนะไว้อย่างน่าสนใจและสามารถยึดถือเป็นหลักปฏิบัติ ได้ตลอดเวลา กล่าวคือ รัฐบาลควรดำเนินการด้วยความระมัดระวังที่จะไม่สร้างหนี้ให้กับประชาชนมากขึ้น อีก เนื่องจากภาระหนี้ครัวเรือนในปัจจุบันอยู่ในระดับที่สูงอยู่แล้ว แต่ควรเน้นการสร้างงานและการพัฒนา ผลผลิตของการผลิตและแรงงาน รวมทั้งดำเนินนโยบายการเงินเพื่อลดภาระหนี้ของประชาชน ซึ่งจะทำให้ ประชาชนมีรายได้มากขึ้น และมีความสามารถในการชำระหนี้มากขึ้น ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการเงินเหล่านี้

อาจส่งผลกระทบต่อครอบครัวโดยเฉพาะเมื่อสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจและสังคมได้เปลี่ยนไปเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ขอบเขตข้อตกลงของประเทศสมาชิก AEC ซึ่งเป็นทั้งโอกาสและข้อจำกัดต่อคนไทยและการที่เปลี่ยนแปลงตลอดจนเป็นประเด็นที่มีผลกระทบต่อเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นนับเป็นความท้าทายที่สำคัญของไทยที่จะต้องร่วมแรงร่วมใจและช่วยกันนำพาประเทศไปสู่เป้าหมาย ยุทธศาสตร์เศรษฐกิจของไทยต้องมีการปรับตัวให้มีความสัมพันธ์กับสถานการณ์ของภูมิภาคเอเชียและของโลกที่เปลี่ยนไป ดังนั้นประชาชนชาวไทยจึงควรเร่งปรับตัวเพื่อเตรียมรองรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากประเทศเพื่อนบ้านในกลุ่ม AEC โดยเฉพาะระบบการเงินที่ส่งผลมาจากระบบการค้าและการบริโภคการจ่าย การออม และการลงทุนของประชาชนโดยตรง ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมทางการเงินของครัวเรือนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม เพื่อเตรียมพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ทั้งนี้สารสนเทศที่ได้จากการวิจัยจะนำไปเป็นข้อเสนอแนะแนวทางการเตรียมพร้อมของประชาชนในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมทางการเงินของภาคครัวเรือนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมทางการเงินของภาคครัวเรือนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม

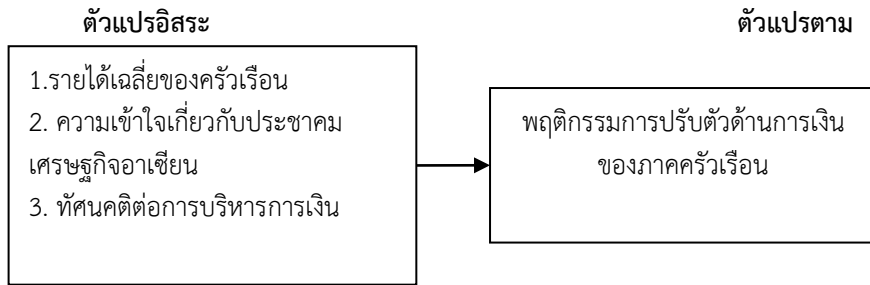
สมมติฐานการวิจัย

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมทางการเงินของภาคครัวเรือนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ได้แก่ รายได้ของครัวเรือนเฉลี่ย ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และ ทักษะการจัดการบริหารการเงิน

ขอบเขตการวิจัย

1. **ขอบเขตด้านพื้นที่**
ครัวเรือนที่พักอาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม
2. **ขอบเขตด้านตัวแปร**
  - 2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ (1) รายได้เฉลี่ยของครัวเรือน (2) ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และ (3) ทักษะการจัดการบริหารการเงิน
  - 2.2 ตัวแปรตาม คือ พฤติกรรมทางการเงินของภาคครัวเรือน
3. **ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล**
ประชากร ได้แก่ หัวหน้าครัวเรือนที่พักอาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม มีจำนวนทั้งสิ้น 42,899 ครัวเรือน (Mahasarakham Provincial Agricultural Office, 2013 : 1) ส่วนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน ได้มาจากการกำหนดขนาดโดยใช้สูตรของ Taro Yamane (1967 : 99) ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling)

4. กรอบแนวคิดการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

นิยามศัพท์ปฏิบัติการ

พฤติกรรมกรรมการปรับตัวด้านการเงินของภาคครัวเรือน หมายถึง การทำความเข้าใจและการเตรียมความพร้อมทางการเงินของครัวเรือน ซึ่งวัดได้จาก การวางแผนเรื่องรายได้ รายจ่าย การออม และการลงทุน การจัดการสรรการเงินเพื่อการศึกษาของสมาชิกในครัวเรือน การเรียนรู้และนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารการเงิน การจัดการสรรเวลาและทุนการศึกษาเพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความเชี่ยวชาญทางด้านอาชีพเพื่อเป็นตัวเลือกที่ดีของตลาดแรงงานและได้รับค่าจ้างในระดับที่สูงขึ้น การสร้างฐานะทางการเงินเพียงพอแก่การใช้จ่ายมีก้าวสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน การศึกษาเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนอย่างจริงจังเพื่อลดความเสี่ยงเรื่องการเงินเมื่อก้าวสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ความพร้อมในการลงทุนเมื่อมีโอกาสทางธุรกิจเกิดขึ้น การสร้างมูลค่าเพิ่มจากทรัพย์สินที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด การจัดการความกังวลในการก้าวสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมกรรมการปรับตัวด้านการเงิน หมายถึง สิ่งเป็นเงื่อนไขที่มีผลต่อขีดความสามารถในการปรับตัวด้านการเงินของภาคครัวเรือน ได้แก่

1. **รายได้เฉลี่ยของครัวเรือน** หมายถึง รายได้ทั้งหมดที่สมาชิกในครัวเรือนได้รับซึ่งรวมไปถึงเงินเดือน รายได้พิเศษ ตลอดจนเงินผลกำไรจากส่วนต่างๆ ที่เกิดขึ้น โดยนำรายได้ของสมาชิกทั้งหมดของครัวเรือนมาหาค่าเฉลี่ย

2. **ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน** หมายถึง การรับรู้สถานการณ์ที่เป็นอยู่และจะเกิดขึ้นเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนซึ่งเป็นทั้งผลกระทบเชิงบวกและหรือเชิงลบ

3. **ทักษะคิดต่อการบริหารการเงิน** หมายถึง ความรู้สึกรู้สึกที่ดีและความเอาใจใส่เกี่ยวกับการบริหารจัดการเงินรายได้และรายจ่ายภายในครัวเรือนเพื่อให้มีความสมดุลอย่างเหมาะสม

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ หัวหน้าครัวเรือนที่พักอาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม มีจำนวนทั้งสิ้น 42,899 ครัวเรือน (Mahasarakham Provincial Agricultural Office, 2013 : 1)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง หัวหน้าครัวเรือนที่พักอาศัยอยู่ในเขตอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 400 คน คำนวณโดยใช้สูตรของ Taro Yamane (1967 : 99) และได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) แบ่งเป็น 5 ตอน ได้แก่ (1) ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม (2) คำถามเกี่ยวกับความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (3) ทักษะต่อการบริหารการเงิน และ (4) พฤติกรรมการปรับตัวด้านการเงิน ผู้วิจัยดำเนินการพัฒนาเครื่องมือโดยการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง จากนั้นได้ทำการร่างแบบสอบถาม นำไปขอความอนุเคราะห์ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างและเนื้อหา ด้วยค่า IOC ซึ่งพบว่า มีค่าตั้งแต่ 0.67 ขึ้น และทำการทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริงในงานวิจัย จำนวน 40 ตัวอย่าง ดำเนินการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ (Reliability) ด้วยค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค ได้ค่าเท่ากับ 0.90

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการด้วยตนเองตามขั้นตอน ดังนี้ ผู้วิจัยทำหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง พร้อมแนบบแบบสอบถามให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้ทำการตอบ จากนั้นขอความอนุเคราะห์ผู้ตอบแบบสอบถามจัดส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์โดยผู้วิจัยได้จำหน่ายของติดแสตมป์อากรไว้เรียบร้อยแล้ว โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่งกลับมาครบถ้วนร้อยละ 100 และทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับมา ปรากฏว่ามีความสมบูรณ์ร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนาเพื่ออธิบายข้อมูลทั่วไป สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนการทดสอบสมมติฐานการวิจัยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิจัย

1. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุ 31-40 ปี รองลงมาคือมีอายุต่ำกว่า 30 ปี มีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่าปริญญาตรี รองลงมาคือ มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา มีอาชีพรับราชการ รองลงมาคือมีอาชีพอื่น ๆ ได้แก่ พนักงานส่วนราชการ ลูกจ้างของรัฐ เกษตรกร ค้าขาย พนักงานบริษัทเอกชน ส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยของครัวเรือน ต่ำกว่า 20,000 บาท และ 20,001-30,000 บาท/เดือน รองลงมาคือ มีรายได้มากกว่า 50,001 บาท/เดือน ในภาพรวมมีรายได้ของครัวเรือน เฉลี่ย 37,353.4 บาท/เดือน ครัวเรือนส่วนใหญ่มีสมาชิกจำนวน 4-6 คน รองลงมาคือ มีจำนวนสมาชิก 7 คนขึ้นไป

2. ครัวเรือนส่วนใหญ่มีความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน พบว่า โดยอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ปัจจุบันประเทศสมาชิกอาเซียน (ASEAN) ได้แก่ ประเทศไทย มาเลเซีย สิงคโปร์ อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ พม่า ลาว เวียดนาม กัมพูชา บรูไน เป้าหมายสูงสุดของการรวมตัวเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนคือ การเคลื่อนย้ายเสรีทั้งสินค้า บริการ การลงทุน แรงงานฝีมือและเงินทุน และทุกคนจำเป็นต้องมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นมา ความสำคัญ คุณค่าในการเป็นส่วนหนึ่งของประชาคมอาเซียนเพราะเราเป็นพลเมืองอาเซียน

3. ทักษะต่อการบริหารการเงิน พบว่า ครัวเรือนส่วนใหญ่มีทัศนคติต่อการบริหารการเงิน อยู่ในระดับมาก ได้แก่ มีการวางแผนด้านการเงินร่วมกันระหว่างสมาชิกในครัวเรือน การบริหารการเงินให้ประสบความสำเร็จได้นั้นทุกคนต้องมีวินัยและมีความซื่อสัตย์ ควรมีการกำหนดวัตถุประสงค์และ

เป้าหมายการเงินของครัวเรือนให้ชัดเจน และความคิดเห็นอันดับสุดท้ายได้แก่ มีการประเมินผลการบริหารการเงินทุก 3 เดือน ในช่วง 6 เดือนที่ผ่านมา ครัวเรือนส่วนใหญ่มีปัญหา อุปสรรคด้านการเงินในครัวเรือนในบางครั้ง ได้แก่ ใช้จ่ายตามความจำเป็นและเหมาะสมในสถานการณ์จริงเกิดขึ้นบ่อยครั้ง มีการวิเคราะห์เพื่อเลือกวิธีการออมและการลงทุนที่เหมาะสม ไม่ทำให้เกิดความเสี่ยงในการสูญเสียเงินเกิดขึ้นบางครั้ง มีวินัยในการบริหารการเงินอย่างสม่ำเสมอ เกิดขึ้นบางครั้ง

4. พฤติกรรมการปรับตัวด้านการเงินของภาคครัวเรือน พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ต้องจัดสรรเวลาและทุนการศึกษาเพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความเชี่ยวชาญทางด้านอาชีพ เพื่อเป็นตัวเลือกที่ดีของตลาดแรงงานเสรีและได้รับค่าจ้างในระดับที่สูงขึ้น ครัวเรือนท่านมีการวางแผนเรื่องรายได้ รายจ่าย การออมและการลงทุนอย่างสม่ำเสมอ จัดสรรการเงินเพื่อการศึกษาด้านภาษาของสมาชิกในครัวเรือน ครัวเรือนส่วนใหญ่มีความต้องการด้านมีการส่งเสริมทักษะภาษาการสื่อสารกับประเทศในกลุ่มอาเซียนให้มากขึ้น รองลงมาคือ สถาบันการศึกษา ภาครัฐและเอกชน ควรมีโอกาสให้มีความรู้ด้านการเงิน การลงทุนของแต่ละประเทศเพื่อนบ้านให้มากขึ้น มีการส่งเสริมอาชีพให้กับคนไทยเพื่อสร้างรายได้ให้สูงขึ้น เมื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

ตารางที่ 1 พฤติกรรมการปรับตัวด้านการเงินของภาคครัวเรือน

รายการ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับพฤติกรรม
1. ครัวเรือนมีการวางแผนเรื่องรายได้และรายจ่าย การออม การลงทุนอย่างสม่ำเสมอ	3.40	0.97	ปานกลาง
2. จัดสรรการเงินเพื่อการศึกษาของสมาชิกในครัวเรือน	3.36	1.04	ปานกลาง
3. การเรียนรู้และนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารการเงินมากขึ้น	3.33	1.19	ปานกลาง
4. การจัดสรรเวลาและทุนการศึกษาเพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความเชี่ยวชาญทางด้านอาชีพเพื่อเป็นตัวเลือกที่ดีของตลาดแรงงานและได้รับค่าจ้างในระดับที่สูงขึ้น	3.52	0.94	มาก
5. ฐานะทางการเงินเพียงพอแก่การใช้จ่ายมีก้าวสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	3.26	0.92	ปานกลาง
6. ศึกษาเรื่องประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนอย่างจริงจังเพื่อลดความเสี่ยงเรื่องการเงินเมื่อก้าวสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	3.19	0.96	ปานกลาง
7. ครัวเรือนมีความพร้อมในการลงทุนเมื่อมีโอกาสทางธุรกิจเกิดขึ้น	3.06	0.99	ปานกลาง
8. การสร้างมูลค่าเพิ่มจากทรัพย์สินที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด	2.57	0.78	น้อย
9. ไม่มีความกังวลใดใดในการก้าวสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	3.40	0.97	ปานกลาง
รวม	3.66	1.04	ปานกลาง

5. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการปรับตัวด้านการเงินของภาคครัวเรือนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม โดยการวิเคราะห์การถดถอยโดยนำตัวแปรอิสระเข้าสู่การวิเคราะห์ ทั้งหมดมี

3 ตัว ได้แก่ รายได้ของครัวเรือนเฉลี่ย ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และ ทักษะการคิดที่มีต่อการบริหารการเงิน

ตารางที่ 2 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมกรรมการปรับตัวด้านการเงินของภาคครัวเรือนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม

ตัวแปรพยากรณ์	b	S.E.	β	t	p-value
ค่าคงที่ (Constant)	14.429	2.560		5.636	0.000
รายได้ของครัวเรือนเฉลี่ย	1.653	0.000	0.066	1.600	0.110
ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	0.417	0.045	0.424	9.170	0.000
ทักษะการคิดที่มีต่อการบริหารการเงิน	0.249	0.037	0.304	6.670	0.00

R=0.656, R²=0.430, AdjR²=0.423,
S.E. = 0.286, F=59.404, Sig.= 0.000

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมกรรมการปรับตัวด้านการเงินของภาคครัวเรือนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม โดยรวม ($p < 0.05$) ได้แก่ ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และ ทักษะการคิดที่มีต่อการบริหารการเงิน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเป็น 0.656 และสามารถร่วมกันพยากรณ์พฤติกรรมกรรมการปรับตัวด้านการเงินของภาคครัวเรือน ได้ร้อยละ 42.30 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์ เท่ากับ ± 0.286

สมการพยากรณ์พฤติกรรมกรรมการปรับตัวด้านการเงินของภาคครัวเรือนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ในรูปคะแนนดิบ เป็นดังนี้

$$Y = 14.429 + 1.653 (\text{รายได้ของครัวเรือนเฉลี่ย}) + 0.417 (\text{ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน}) + 0.249 (\text{ทักษะการคิดที่มีต่อการบริหารการเงิน})$$

สมการพยากรณ์พฤติกรรมกรรมการปรับตัวด้านการเงินของภาคครัวเรือนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม ในรูปคะแนนมาตรฐาน เป็นดังนี้

$$Z = 0.066 (\text{รายได้ของครัวเรือนเฉลี่ย}) + 0.424 (\text{ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน}) + 0.304 (\text{ทักษะการคิดที่มีต่อการบริหารการเงิน})$$

สรุปได้ว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมกรรมการปรับตัวด้านการเงินของภาคครัวเรือนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และ ทักษะการคิดที่มีต่อการบริหารการเงิน โดยสมการที่ได้ดังกล่าวข้างต้น มีความสามารถในการพยากรณ์พฤติกรรมกรรมการปรับตัวด้านการเงิน ได้ถูกต้องร้อยละ 42.30

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาที่ได้ในครั้งนี้ ผู้วิจัยจะนำประเด็นที่สำคัญมาอภิปรายผลเพื่อยืนยันความสอดคล้องและความแตกต่างจากงานวิจัยอื่น ๆ ได้แก่

1. จากผลการศึกษาที่พบว่า คริวเรือนส่วนใหญ่มีความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน อยู่ในระดับปานกลาง โดยทุกคนจำเป็นต้องมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นมา ความสำคัญ คุณค่าในการเป็นส่วนหนึ่งของประชาคมอาเซียนเพราะเราเป็นพลเมืองอาเซียนเนื่องจากการก้าวสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน มีความเกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจและสังคมที่เป็นส่วนหนึ่งของชีวิตทุกคน หากเศรษฐกิจและสังคมหนึ่งมีการเปลี่ยนแปลงย่อมส่งผลกระทบต่อคนไทยได้ตลอดเวลา ดังนั้นทุกคนจึงต้องให้ความสำคัญและมีการเรียนรู้ในเรื่องประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ตลอดจนเตรียมปรับตัวในทุกด้านโดยเฉพาะด้านการเงินเพื่อให้ครอบครัวของตนสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างปกติสุข สอดคล้องกับแนวคิดของ Ministry of the Interior (2012 : 1) ที่กล่าวว่า ประชาคมอาเซียนกำหนดความร่วมมือระหว่างกันอย่างรอบด้าน ประกอบด้วย 3 เสาหลัก ได้แก่ ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political-Security Community : APSC) ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community : AEC) และประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน เพื่อความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันอย่างแท้จริง ประชาชนในทุกประเทศต้องมีทัศนคติ 3 ด้าน ได้แก่ องค์กรประกอบเชิงความรู้สึกหรืออารมณ์ จะต้องสร้างความรู้สึกที่ดีในการเป็นพลเมืองอาเซียน ลดความรู้สึกชิงชัง ขัดแย้ง แต่ส่งเสริมความพึงพอใจ ความภาคภูมิใจในการเป็นพลเมืองอาเซียน องค์กรประกอบเชิงปัญญาหรือการรู้คิด (Cognitive Component) จะต้องส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นมา ความสำคัญและความจำเป็น รวมทั้งคุณค่าในการเป็นส่วนหนึ่งของประชาคมอาเซียนในฐานะพลเมืองอาเซียนและ องค์กรประกอบเชิงพฤติกรรม (Behavioral Component) จะต้องมีการสร้างแนวปฏิบัติที่ส่งเสริมความเป็นพลเมืองอาเซียนร่วมกันอย่างเป็นรูปธรรม เช่น การแสดงออกถึงความเอื้ออาทรกัน การแสดงออกถึงการยอมรับความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรม และการเคารพซึ่งกันและกัน เป็นต้น และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Suthad Setboonsarng (2011 : 4, 13) ที่พบว่า จากการประเมินความพร้อมของภาคประชาชนพบว่า ประชาชนมีความรู้เกี่ยวกับอาเซียนและผลกระทบยังมีน้อย ประชาชนยังไม่ตื่นตัว ไม่เข้าใจว่ามีผลกระทบต่อหน้าที่การงานอย่างไรบ้าง ไม่สนใจข่าวในประเทศเพื่อนบ้าน ขาดทักษะด้านภาษา โดยสรุป ประชาชนคนไทยยังไม่เห็นประโยชน์และโอกาสในประเทศสมาชิกอื่นๆ

2. จากผลการศึกษาที่พบว่า คริวเรือนส่วนใหญ่มีทัศนคติต่อการบริหารการเงิน อยู่ในระดับมาก ได้แก่ มีการวางแผนด้านการเงินร่วมกันระหว่างสมาชิกในคริวเรือน การบริหารการเงินให้ประสบความสำเร็จได้นั้นทุกคนต้องมีวินัยและมีความซื่อสัตย์ ควรมีการกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายการเงินของคริวเรือนให้ชัดเจน และความคิดเห็นอันดับสุดท้ายได้แก่ มีการประเมินผลการบริหารการเงินทุก 3 เดือน ในช่วง 6 เดือนที่ผ่านมา เนื่องจากวินัยทางการเงินเป็นปัจจัยสำคัญที่จะสนับสนุนให้การจัดการการเงินประสบผลสำเร็จ และแม้ว่าจะมีการวางแผนการเงินที่ดีก็ต้องมีการประเมินสภาพทางการเงินอย่างต่อเนื่องด้วยซึ่งคนส่วนใหญ่ไม่นิยมวางแผนทางการเงินล่วงหน้า และความสำเร็จทางการเงินของคริวเรือนต้องได้รับความร่วมมือจากทุกคนในคริวเรือนด้วย โดยเฉพาะคริวเรือนที่มีสมาชิกอยู่ในคริวเรือนจำนวนมาก จากการศึกษาครั้งนี้พบว่า คริวเรือนส่วนใหญ่มีสมาชิกจำนวน 4-6 คน สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Cooperative Business Development Office, Cooperative Promotion Department (2008) ที่พบว่า ส่วนใหญ่การออมเกิดจากสถานการณ์เศรษฐกิจบังคับมากกว่าความต้องการเก็บออมเพื่อใช้ในวันปลายชีวิต โดยเฉลี่ยคนไทยมีการออมประมาณร้อยละ 10 โดยเฉพาะคน

วัยเด็กยังมีการออมน้อย ดังนั้น ควรปลูกฝังให้คนอายุน้อยออมมากขึ้น ถ้าคนไทยมีวินัยการเงินมากขึ้น เศรษฐกิจไทยจะมีเงินออมและมีความเข้มแข็งมากขึ้น

3. คริวเรือ่นส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการปรับตัวด้านการเงิน อยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ต้องจัดสรรเวลาและทุนการศึกษาเพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความเชี่ยวชาญทางด้านอาชีพ เพื่อเป็นตัวเลือกที่ดีของตลาดแรงงานเสรีและได้รับค่าจ้างในระดับที่สูงขึ้น คริวเรือ่นท่านมีการวางแผนเรื่องรายได้ รายจ่าย การออมและการลงทุนอย่างสม่ำเสมอ จัดสรรการเงินเพื่อการศึกษาด้านภาษาของสมาชิกในคริวเรือ่น คริวเรือ่นส่วนใหญ่มีความต้องการด้านมีการส่งเสริมทักษะภาษาการสื่อสารกับประเทศในกลุ่มอาเซียน ให้มากขึ้น รองลงมาคือ สถาบันการศึกษา ภาครัฐและเอกชน ควรมีกิจกรรมให้ความรู้ด้านการเงิน การลงทุนของแต่ละประเทศเพื่อนบ้านให้มากขึ้น มีการส่งเสริมอาชีพให้กับคนไทยเพื่อสร้างรายได้ให้สูงขึ้น เมื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนเนื่องจาก การรวมกลุ่มเป็นประชาคมอาเซียนจากประเทศสมาชิกทั้งหมด 10 ประเทศ ที่มีความหลากหลายทางความรู้ ความสามารถและภาษาในการสื่อสาร โดยเฉพาะภาษาอังกฤษนั้น ทำให้บางคนมีความตื่นตัวในเรื่องภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารซึ่งเป็นภาษาสากลที่ใช้ได้กับทั่วโลก ผู้ที่มีความรู้ด้านภาษาและมีทักษะการทำงานที่สูงกว่าคนอื่นย่อมมีค่าตอบแทนจากการทำงานสูง คริวเรือ่นจึงให้ความสำคัญในเรื่องการภาษาอังกฤษแก่บุตรหลาน สอดคล้องกับผลการสำรวจของศูนย์วิจัยออกคิด สลิงชอท (Orchid Slingshot) (Confederation logistics Thailand, 2013 : 1) ที่พบว่า ความท้าทายและเป็นปัญหาขององค์กรไทยในการรับมือกับ AEC คือ เรื่อง “คน” ทั้งในแง่การสรรหา การพัฒนาและการรักษาบุคลากรที่มีศักยภาพ รวมทั้งการหาคนไปทำงานต่างประเทศ ซึ่งถือเป็นหัวใจสำคัญในการขับเคลื่อนองค์กรให้ไปสู่ความสำเร็จ มีหลายองค์กรที่ประสบปัญหาขาดแคลนผู้บริหารในระดับกลางที่มีประสิทธิภาพ หรือหายาพที่จะสืบทอด แม้ว่ากลุ่มเบบี้บูมเมอร์ (Baby Boomer) จะมองเห็น AEC เป็นโอกาสมากกว่ากลุ่มเจนเอชอื่น ๆ เพราะส่วนใหญ่เป็นผู้ประกอบการหรือเจ้าของกิจการซึ่งมีความเข้าใจ AEC มากกว่าบุคลากรกลุ่มอื่น และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Kandawan Kaewphap (2011 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า อุปสรรคในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของนักศึกษาคณะบัญชีอันดับแรก คือ ภาษาอังกฤษ สำหรับความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนสามารถเรียงจากมากไปน้อยได้ ดังนี้ เทคโนโลยีสารสนเทศ ค่าครองชีพของแต่ละประเทศ สิทธิมนุษยชนของแต่ละประเทศ การติดต่อสื่อสารทางสื่อต่างๆ การคมนาคม ความรู้ทางวิชาชีพบัญชี ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น เชื้อชาติและศาสนาของแต่ละประเทศ ความพร้อมของประเทศไทย การเป็นส่วนหนึ่งของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ความรู้อื่น ๆ เกี่ยวกับประเทศประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน การศึกษาภาวะเศรษฐกิจของประเทศต่าง ๆ ความพร้อมของผู้ตอบแบบสอบถาม ภาวะการจ้างงานและความพร้อมด้านภาษาอังกฤษ

4. จากผลการศึกษาที่พบว่า ตัวแปรอิสระหรือปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการปรับตัวด้านการเงิน มี 2 ตัว คือ ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และทัศนคติที่มีต่อการบริหารการเงิน มีความสามารถในการพยากรณ์พฤติกรรมการปรับตัวด้านการเงิน ได้ถูกต้องร้อยละ 42.30 เนื่องจากสภาพทางเศรษฐกิจมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาและมีความเกี่ยวข้องกับปัจจัยต่างๆ มากมาย เช่น การมีวินัยในตนเอง ความก้าวหน้าของเทคโนโลยี สภาวะราคาสินค้าที่สูงขึ้น สถานการณ์ของแต่ละสังคม เช่น สถานการณ์ทางการเมือง เป็นต้น ดังนั้น ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และทัศนคติที่มีต่อการบริหารการเงิน จึงมีผลต่อพฤติกรรมการปรับตัวด้านการเงินของภาคคริวเรือ่น เพราะ

ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวโน้มความเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนย่อมช่วยให้ครัวเรือนมองเห็นสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคตที่ครอบครัวจะต้องพึงระมัดระวังหรือควรฉวยโอกาสที่ดีมาสู่คนในครอบครัว สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Anuwat Sungsom (2009 : 39) ที่พบว่า เหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ภาคใต้มีความสัมพันธ์กับทิศทางการลดลงของผลผลิต การลดลงของรายได้ และการเพิ่มขึ้นของหนี้สินการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจของภาคครัวเรือน และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Pathumwan Satinan and others (2011) ที่พบว่า ทศคนคิดต่อวิชาชีพมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงกับวิธีในการปรับตัวเพื่อเผชิญปัญหาของนักศึกษาพยาบาลใหม่ที่เข้าเรียนพยาบาล และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Hmoud Fanash Al Surikhi (2012) ที่พบว่า ผู้หญิงที่มีระดับการศึกษาสูงจะมีโอกาสนำความรู้มาใช้ในการบริหารการเงินของครอบครัวได้มากกว่า จากผลการศึกษาในครั้งนี้จะเห็นได้ว่า พฤติกรรมการปรับตัวด้านการเงินขึ้นอยู่กับปัญหา อุปสรรคด้านการเงินในครัวเรือน ซึ่งสอดคล้องกับข้อสรุปของ Wilaiwan Srisongkhram and Others (2006 : 1) ที่กล่าวว่า ลักษณะการปรับตัวของแต่ละบุคคลจะขึ้นอยู่กับบุคลิกภาพ สภาพแวดล้อม หรือสถานการณ์ที่บุคคลกำลังเผชิญอยู่ ด้วยเหตุนี้จึงทำให้บุคคลเกิดการปรับปรุงพฤติกรรมของตนที่เรียกว่าการปรับตัว โดยมีจุดประสงค์ว่า บุคคลต้องการอยู่ในสภาวะสมดุลระหว่างตนเองกับสิ่งแวดล้อมหรือปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. หน่วยงานภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรร่วมมือกันเพื่อการสื่อสารทุกเหตุการณ์ความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน หรือการแจ้งข่าวสารกิจกรรมของประเทศสมาชิกประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนให้ประชาชนในจังหวัดได้รับทราบอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดการรับรู้และมีความตระหนักที่จะปรับตัวให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต เช่น กิจกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและการพัฒนาคนของประเทศเวียดนามที่มีความเข้มแข็งและก้าวหน้าอย่างเห็นได้ชัดเจน

2. หัวหน้าครัวเรือน สถาบันการศึกษา ผู้บริหารองค์กรควรให้ความสนใจเรื่อง ประชาคมอาเซียนในฐานะพลเมืองอาเซียน ควรร่วมกันวิเคราะห์แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น และมีการวางแผนการรับมือกับสถานการณ์ดังกล่าวอย่างจริงจัง โดยเฉพาะเรื่องการเงินที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตของทุกคน หรือผลกระทบจากราคาสินค้าอุตสาหกรรมและเกษตรกรรมที่ครัวเรือนต้องเกี่ยวข้อง

3. สถาบันการศึกษาและสถาบันการเงินควรปลูกฝังเรื่องการจัดการการเงินให้เป็นรูปธรรมที่ครัวเรือนสามารถนำมาใช้ได้จริง ตลอดจนมีความสอดคล้องกับสภาพการเงินในปัจจุบันของภาคครัวเรือน เช่น การส่งเสริมการออมเดือนละหนึ่งร้อยบาทเหมือนกับหลักเกณฑ์ในโครงการกองทุนหมู่บ้าน ส่งเสริมการฝึกวินัยทางการเงิน ให้เริ่มจากการทำซ้ำๆ จนเกิดความเคยชินและกลายเป็นนิสัย เช่น เก็บเงินทันทีร้อยละ 10 ทุกครั้งที่มียาได้

4. ควรมีการส่งเสริมการลงทุนเพื่อสร้างรายได้ให้กับครอบครัว โดยการรวมกลุ่มกันผลิตสินค้ามาจำหน่าย แต่ต้องมีการส่งเสริมเรื่องการตลาดที่สามารถรองรับกับตลาดเมื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

งานวิจัยเกี่ยวกับการเงินของภาคครัวเรือนเพื่อรองรับการก้าวสู่ประชาคมนั้นมีความสำคัญและสามารถทำการศึกษาได้หลากหลายมิติ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ควรวิจัยเกี่ยวกับการจัดการการเงินของทุกคนที่เกี่ยวข้อง โดยใช้กลุ่มตัวอย่างที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการการเงินของภาคครัวเรือนให้มากกว่านี้ เช่น บุตร เพื่อจะได้ข้อมูลในเชิงลึก เนื่องจากวินัยทางการเงินความเริ่มต้นตั้งแต่เด็กและเด็กสามารถปรับตัวได้ง่ายกว่า จึงสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วที่เกิดขึ้นจากการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน

2. ควรมีการศึกษาเชิงลึกเกี่ยวกับศักยภาพของคนไทยโดยเฉพาะด้านแรงงานและการแข่งขันได้กับประเทศสมาชิกประชาคมอาเซียน เพราะศักยภาพในการแข่งขันนั้นจะมีความเกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจและการเงินของภาคครัวเรือน เช่น ด้านภาษา ด้านการคิดวิเคราะห์ เป็นต้น

3. ควรมีการศึกษาเรื่องการจัดการการเงินสำหรับประชาชน โดยจำแนกประชาชนออกเป็นกลุ่มๆ คือ กลุ่มประชาชนฐานรากที่ไม่มีรายได้ประจำ เช่น เกษตรกร ผู้ที่เกษียณอายุ เด็ก เป็นต้น กลุ่มผู้ที่มีรายได้ประจำ กลุ่มผู้ประกอบการรายขนาดเล็ก เป็นต้น ซึ่งในสังคมไทยมีคนกลุ่มนี้อยู่จำนวนมากและมีความจำเป็นต้องมีการวางแผนทางการเงินที่ดีเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยนี้สำเร็จลงได้เนื่องจากได้รับความอนุเคราะห์จากสถาบันวิจัยและพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ที่ได้สนับสนุนเงินทุน จนทำให้การวิจัยในครั้งนี้บรรลุเป้าหมายอย่างมีคุณภาพทันเวลา และมีคุณค่า ผู้วิจัยขอขอบพระคุณบุคคลที่จะกล่าวต่อไปนี้ที่ได้แนะนำและให้ข้อมูลต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ยิ่งคือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมสงวน ปัสสาโก ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา ที่ได้ช่วยเหลือแนะนำวิธีการทำการวิจัยให้ถูกต้องตามระเบียบแบบแผนของมหาวิทยาลัย รองศาสตราจารย์ ภณิตา สุนทรไชย อาจารย์ประจำสาขาวิชาการเงิน คณะวิทยาการจัดการมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ได้ช่วยวิเคราะห์เชิงปริมาณของข้อมูลในการวิจัย ทำให้งานนี้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ นักศึกษาปริญญาตรีสาขาวิชาการเงินที่ได้ดำเนินการเก็บข้อมูลให้ สุดท้ายขอขอบคุณทุกท่านที่เป็นกำลังใจ จนทำให้งานวิจัยสำเร็จได้อย่างมีคุณภาพ และเป็นประโยชน์ต่อสาธารณชนทั่วไป

เอกสารอ้างอิง

- Anuwat Sungsom. (2009). “Household economy in Pattani province under the Southern Unrest”. *Academic Journal, Faculty of Humanities and Social Sciences*, 5 (2) : July –December : 37-70. [in Thai]
- Chiang Mai University. (2013). *ASEAN Economic Community (AEC) : Opportunities and impacts on the Thai industrial sector, analysis of opportunities and impacts on the Thai industrial sector from joining the AEC*. [On-line].Available : http://www.med.cmu.ac.th/library/asean-web/asean-illars/Thai_Industry_and_AEC.pdf [14 March 2013]. [in Thai]
- Confederation logistics Thailand. (2013). *Explore the potential and preparation of human resources of Thai organizations to enter the ASEAN Economic Community (AEC) 2012*.

[On-line] : http://www.thailog.org/index.php?option=com_k2&view=item&id=2774:aec&Itemid=524 [22 January 2013].

- Cooperative Business Development Office, Cooperative Promotion Department. (2008). *Household Financial Management Manual*. Bangkok : Cooperative Business Development Office, Cooperative Promotion Department. [in Thai]
- Department of International Trade Negotiations, Ministry of Commerce. (2013). *ASEAN Economic Community (People's Edition)*. [On-line]. Available : <http://www.education.dusit.ac.th/ASEAN/books/cartoon/003.pdf> [16 June 2013].
- Institutions maintain Rajanupab, Ministry of the Interior. (2011). *AEC : ASEAN Economic Community*. Knowledge document of National Astronomical Research Institute No. 15, Fiscal year 2011.
- Kandawan Kaewphap. (2011). *Preparing to enter the ASEAN Economic Community of Accounting Professional Students*. Bangkok University. Bangkok : Faculty of Accounting, Bangkok University. [in Thai]
- Kriengsak Chareonwongsak.(2008). "Hamburger crisis' impact on Thai economy". *Journal of National economic and social advisory council*, 3 (1) : January-March 2008, p. 26-34. [in Thai]
- Maharakham Provincial Agricultural Office. (2013). *Household information in Maharakham province*. Maharakham : Maharakham Provincial Agricultural Office. [in Thai]
- Ministry of the Interior. (2012). *Report of the study of the opportunities and impacts of the ASEAN Economic Community to the Ministry of Interior*. Bangkok : Office of the Permanent Secretary, Ministry of Interior. [in Thai]
- Paphaphat Akkarangkul. (2007). "Relationship Between Economy and Politics". *Journal of Academic Service Centre, Khon Khean University*, 15 (4) : October-December 2007. [in Thai]
- Pathumwan Satinan and others. (2011). *Factors related to the method of adjustment for coping of first year nursing students, Phrapokkiao Nursing College, Chanthaburi*. Chanthaburi : Phrapokkiao Nursing College. [in Thai]
- Porameteer Vimolsiri. (2013). *Preparation for finance, finance, trade and investment to enter the ASEAN community. Annual Meeting 2013 of Office of the National Economics and Social Development Council on the topic of "Thailand route ... To the ASEAN community"* Monday 16, September 2013 at 13.00-16.00. Nonthaburi : IMPACT Exhibition and Convention Center, Muang Thong Thani. [in Thai]
- Sirinan Kittisuksathit. (2012). "Entering into the ASEAN Economic Community in 2015 : The Readiness of Thai Workers?" *Journal of Population and Development*

Newsletter, Institute for Population and Social Research, Mahidol University. 32
(4) : April-May 2012. [in Thai]

Surikhi, H. F. et al (2012). *Knowledge and Financial Management in Households : An Examination of Married Women's Perspectives in Chadbourn*. North Carolina. USA : SIT Graduate Institute.

Suthad Setboonsarng. (2011). *Prepare for the ASEAN Economic Community. The 12th SMEs FORUM Seminar on 19 July 2011* [On-line]. [http :](http://web62.sskru.ac.th/UserFiles/File/LinkClick.pdf)

[//web62.sskru.ac.th/UserFiles/File/LinkClick.pdf](http://web62.sskru.ac.th/UserFiles/File/LinkClick.pdf) [2 September 2011]. [in Thai]

Wilaiwan Srisongkhram and Others. (2006). *General Psychology*. Bangkok : Triple Education. [in Thai]

Yamane, Taro. (1967). *Statistic : An Introductory Analysis*. New York : Harper & row.